

Justerat 2018-03-01**Åsa Lindhagen (MP) och Andréa Ström (M)****§ 15****Psykisk ohälsa bland unga i Stockholm – Betydelsen av skolors sociodemografiska egenskaper och arbetsmiljö**

Dnr 3.1.1-746/2017

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten Psykisk ohälsa bland unga i Stockholm – Betydelsen av sociodemografiska egenskaper och arbetsmiljö.
2. Ärendet överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Andrea Ström m.fl. (M) lämnar följande särskilda uttalande.

I ärendet framkommer det oroväckande siffror. Psykisk ohälsa nationellt hos barn i åldern 10-17 år har ökat med över 100 procent på tio år. För unga vuxna, 18-24 år, är ökningen närmare 70 procent. Sedan år 2010 har resultaten i stockholmsenkäten visat på en ökad trend av psykisk ohälsa, framförallt bland flickor. Det framkommer även att det finns skillnader i psykisk ohälsa mellan skolor i Stockholm, i synnerhet gäller det rapporterade utagerande besvär. Arbetet kring psykisk ohälsa i skolan måste fördjupas framöver, det är i skolan som unga spenderar större delen av sin tid om dagarna. Därför är det viktigt, om än avgörande, för ungas framtid att skolan är en miljö som känns trygg och säker i, en miljö där unga mår bra.

2432 ungdomar mellan 15 och 24 år försökte ta sitt liv år 2013 och 176 individer dog. Bakom varje siffra fanns en ung person med vänner och familj med hela livet framför sig. Vi ser mycket allvarligt på de siffror kring psykisk ohälsa och information som framkommit. Psykisk ohälsa är en allvarlig folkhälsosjukdom och

det krävs flera insatser, både lång- och kortsiktiga men också preventiva insatser för att bryta den negativa trenden. Det är positivt att det redan pågår en rad olika projekt och insatser för gruppen. Dock krävs det mer information och insatser för att bryta utvecklingen.

Elevhälsan kan spela en viktig roll för att motverka psykisk ohälsa bland unga. För att elevhälsan ska kunna arbeta mer förebyggande och vara tillgänglig för alla elever bör därför mobila elevhälso-team utvecklas. Samarbete mellan skolorna och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) är också viktigt att inte minst då BUP besitter kompetens inom psykisk ohälsa bland unga.

Stadsdelsnämnderna måste fortsatt utveckla arbetet för att stärka stödet för barn och unga med psykisk ohälsa. Samverkan mellan socialtjänst, skola och hälso- och sjukvården är en viktig del i detta arbete.

Särskilt uttalande

Ledamoten Frida Johansson Metso (L) lämnar följande särskilda uttalande.

Alla unga i Stockholms stad ska få en bra start i livet och möjlighet att förverkliga sina drömmar. Det är mycket oroande att den psykiska ohälsan hos unga har växt alarmerande. Socialstyrelsen rapporterar att den psykiska ohälsan hos unga (10-17 år) ökat med 100 % åren 2006-2016. Att stärka den psykiska hälsan är centralt för elevernas välmående och förmåga att tillgodogöra sig kunskap och deras möjlighet att få en bra start i livet.

Det är avgörande att ungas psykiska ohälsa upptäcks och behandlas av elevhälsan och när så behövs av barnpsykiatri. Varje skola ska ha en god tillgång till elevhälsans alla professioner och ett smidigt och välfungerande samarbete både med landstingets resurser och med stadens socialtjänst för ytterligare insatser.

Stadens insatser måste också förebygga att unga drabbas av psykisk ohälsa. Rapporten pekar på att en god skolmiljö är en förebyggande faktor. Den visar att det finns skillnader i psykisk ohälsa mellan våra skolor, som delvis grundar sig i den varierande kvaliteten på arbetsmiljön. En god arbetsmiljö utmärker sig genom studiero, elevinflytande och närvarande vuxna. En fallerande skolmiljö påverkar också det psykiska välbefinnandet hos pojkar och flickor olika mycket och på olika

sätt, liksom olika beroende på det socioekonomiska sammanhanget skolan befinner sig i.

Likvärdigheten är en av de största utmaningarna för Stockholms stads skolor, liksom jämställdheten mellan pojkar och flickor. Vi kan inte lösa detta utan att ge alla elever tillgång till en bra arbetsmiljö i skolan. Liberalerna anser att det är avgörande att studieron prioriteras i stadens skolor. Bland annat ska ett centralt förväntningsdokument tas fram där det tydligt framgår vad som förväntas av elever och föräldrar och vad de kan förvänta sig av skolan. Tydliga ordningsregler ska finnas och efterföljas på varje skola så att lärarna kan fokusera på undervisningen och få tid för varje elev. De skolor som har störst problem med studieron måste också få sociala team, bestående av kuratorer och andra professionella yrkesgrupper som kan fokusera helt på de elever som behöver ett större vuxenstöd. Lärarna ska inte behöva välja mellan undervisningen för övriga elever och de elever som behöver ett större stöd.

Den allvarligaste konsekvensen av psykisk ohälsa är självmord. Studier på unga män visar att risken för självmord är betydligt högre för dem som hade låga betyg i grundskolan jämfört med dem som hade höga. Forskning visar att tidigt stöd för att förebygga skolmisslyckanden är en effektiv åtgärd för att förebygga självmord. Liberalerna anser att det är viktigt att elevernas kunskapsutveckling tidigt diagnostiseras så att stöd kan sättas in till de elever som behöver det.

Alla elever har rätt till samma goda arbetsmiljö så att de kan tillgodogöra sig skolans undervisning och må bra i skolan. Samtidigt måste vi fortsätta undersöka orsakerna till den psykiska ohälsan hos unga och hur de kan förebyggas. För Liberalerna är det avgörande att varje individ får möjligheten att börja sitt liv på ett bra sätt. Då måste vi ta den psykiska ohälsan och dess orsaker på största allvar.

Ärendet

Sedan år 2010 har resultaten i stockholmsenkäten visat på en något ökad trend av psykisk ohälsa, framförallt bland flickor. I samverkan mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen i Stockholms stad beställdes därför en fördjupad analys av området psykisk hälsa från Centre for Health Equity Studies, CHESS, vid Stockholms Universitet.

Syfte och mål med rapporten är att nå ökad förståelse kring orsakerna till psykisk ohälsa bland elever vid olika typer av skolor och utifrån kunskapen utveckla förebyggande åtgärder och

samverkan mellan skola, elevhälsa och socialtjänst som kan främja den psykiska hälsan bland eleverna. Rapporten visar att Stockholms skolor skulle kunna främja elevernas psykiska välbefinnande bland annat genom att förbättra studieron, stärka elevinflytandet samt öka tillgången till stöd från vuxna i skolan.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 27 december 2017.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vid protokollet

Maria Adell
Sekreterare